

Forord

Per Otnes

Mange kolleger bidro til at Sosiologisk årboks jubileumskonferanse 9. november 2007 ble en suksess. Skikken med å takke skriftlig til innledning kan stundom virke som en noe stiv ritualisme (i Mertons betydning). Men ved ettertanke er det jo et naturlig og riktig uttrykk for at forskning er et kollektivt foretagende. Intern kritikk og konflikter gir ikke sjelden motsatt inntrykk, at forskere bekjemper snarere enn å støtte hverandre. Det er imidlertid gjennom samspillet, dialektikken, mellom strid og støtte at forskningen gjør framskritt (ialfall av og til). Derfor slutter vi oss her til tradisjonen, takker dem som takkes bør, i en forsøksvis kronologisk rekkefølge:

Geir Høgsnes varslet oss om at det fantes ledige midler til en nasjonal forskningskonferanse i NFR. Georges Midré samtykket uten å nøle i at midlene kunne overføres fra Tromsø til Oslo. Max Demuth tok administrativt ansvar for søknaden til NFR, sto for at ISS' styre ga en tilleggsbevilgning, og ga annen praktisk støtte. NFR, Norges forskningsråd særlig ved Arvid Hallén og Siri Tønseth bidro til å løse vår søknad profesjonelt igjennom før sommerferien.

Ingrid Wergeland og Magne Flemmen gjorde en stor jobb som sekretærer for konferansens (inklusive forberedelser). Resten av redaksjonens medlemmer bidro også sterkt; de er alle nevnt i oversikten over på vår kolofonside.

Konferansens innledere, diskutanter og deltakerne i debattene er alle nevnt i det følgende. Hovedæren for vellykket gjennomføring tilkommer i siste instans dem; vår takk til alle.

Ordstyrene Ingrid Wergeland, Hedvig Skonhoft Johannesen og Magne Flemmen sørget med stø og solid ledelse for at vår stramme tidsplan holdt, førstnevnte to uanfektet av at deres to diebarn også var med. Lasse Moer skaffet profesjonelt opptaksutstyr slik at også de aller fleste debattinnlegg fra salen nå også er gjort om til tekst, transkribert på dugnad i redaksjonen.

Forord

Kabaretrgruppa Sjel og Showtime ga oss relevant og profesjonell kritisk underholdning til avslutning.

Siden det er utsikter til at konferansen blir fulgt opp av flere framtidige nordiske konferanser med kritisk samfunnsforskning som emne nevner vi også de vi inviterte til å delta, men som pga. andre oppgaver dessverre måtte takke nei denne gang: Tore Slaatta og Ola Stafseng, Oslo, Ann Nilsen og Sigmund Grønmo, Bergen, Jan Fredrik Hovden, Volda, Håkon Leiulfsrud, Trondheim, Mikael Carleheden, Fredrik Miegel, Mikael Palme, Ove Sernehede, Sverige, Rasmus Willig, Danmark, Eeva Liisa Jokinen, Finland. Mange andre kolleger kunne også vært spurt, tidspress og arrangørens skylapper får ta ansvaret. Måtte neste konferanses arrangører se videre og få flere kritisk orienterte kolleger med neste gang; vi vet det fins mange flere.

Hans Kristian Berge Otnes og Monica Aasen har utformet og stått for Årbokas nye nettsted, www.sosiologiskaarbok.no. Her finner man alle innholdsfortegnelser fra 1985-92 og 1996-2007, for de siste 12 også innledningene. En del artikler fra den siste perioden er under utlegging, flere vil følge etter hvert.

I det lengre perspektiv nevner vi også de hovedansvarlige for Årbokas innhold og virke gjennom 20 årganger, igjen i kronologisk rekkefølge: Dag Østerberg, Per Otnes, Sigurd Skirbekk, Sigmund Grønmo, Stein Bråten, Åse Strandbu, Arild Thomassen, Susanna Solli og Olav Kasin.

Ser man igjennom de 20 innholdsfortegnelsene er det en iøynefallende tendens; det store flertall av bidragsytere har med tiden blitt 'kjente navn' i det norske sosiologifaget. Den eldre generasjon, kontinuiteten, de på forhånd 'kjente navn', er også representert, Holm, Brodersen, Ramsøy, Aubert, Grønseth, Ve m.fl. En kritisk årbok har altså gjort sitt til å skape et slags establishment, som riktignok for størsteparten har sin kritiske innstilling i behold. Hovedtyngden fra starten av er den generasjon som i dag bare har ca. 10 års avstand til pensjonsalderen. Men de mange, ennå litt mindre 'kjente navn' i seinere årganger gir forventninger om lovende rekruttering til videreføring av, så vel som til brudd innen, de kritiske tradisjoner.

Spør man hva disse tradisjoner inneholder er svaret mindre iøynefallende. Vi kan kanskje si det handler om å ha et våkent blikk for *misforhold* innen samfunnslivet og sosiologifaget. Videre om å koble dette til faglige begreper og teori i stadig fornyelse. Mange har hevdet at slik kritikk er overveiende 'venstrevridd' i politisk forstand. Det stemmer iallfall ikke helt; det fins teoretisk baserte kritiske tradisjoner både med 'høyre-' og 'sentrums-'vri. Begge har vært representert i Årboka.

Bidragene til Rosenlund, Mjaatvedt og Otnes ble bl.a. pga. sykdomsforfall ikke framført på konferansen, men filversjoner av disse tre var også sendt alle påmeldte deltakere i god tid.

Sist, men ikke minst en varm takk til vårt forlag, Novus forlag AS, som med vanlig rask, grundig og effektiv innsats har stått for sats, korrektur, tilrettelegging, trykk og distribusjon.